

JANUARI 2022

ZORG VOOR KWETSBARE OUDEREN

PAK JE ROL ALS
REGIONALE HUISARTSEN- OF
EERSTELIJNSORGANISATIE!

ineen
ORGANISEERT DE EERSTE LIJN

ZORG VOOR KWETSBARE OUDEREN

De regionale huisartsen- of eerstelijnsorganisatie maakt zich sterk voor proactieve, persoonsgerichte en samenhangende zorg en ondersteuning voor kwetsbare ouderen thuis. De [Handreiking kwetsbare ouderen thuis](#) geeft handvatten voor het organiseren van de samenwerking tussen professionals en met de oudere en mantelzorgers. Als organisatie ben je de aanspreekbare partij voor het ziekenhuis, VVT-organisaties, zorgverzekeraars en gemeenten. Je bent de aanjager van integrale zorg voor ouderen thuis en maakt samenwerkingsafspraken. Deze paper beschrijft aan de hand van de zes [bouwstenen voor Hechte huisartsenzorg](#) wat dat betekent.

Inspiratie op Hectehuisartsenzorg.nl

De zes bouwstenen voor Hechte Huisartsenzorg concretiseren wat huisartsen en andere aangesloten zorgverleners van een sterke regionale huisartsen- en eerstelijnsorganisatie mogen verwachten. Veel regio's geven hier al invulling aan. Op de regiokaart op [hectehuisartsenzorg.nl](#) vind je alle regio's, regioplannen en initiatieven waar de huisartsen- en eerstelijnsorganisaties trots op zijn. Door te selecteren op ouderenzorg vind je regio's die hierover informatie delen.

UIT DE PRAKTIJK

Mevrouw Berendsen, 86 jaar en weduwe, wordt steeds vergeetachtiger. Alleen wonen met ondersteuning van de wijkverpleging gaat niet meer. Gelukkig is er plek voor haar in een kleinschalige woonvorm voor ouderen. Zij blijft nog wel ingeschreven bij haar vaste huisarts. Op vrijdagmiddag om 16 uur struikelt mevrouw Berendsen heel ongelukkig over een kleedje in haar woonkamer. Een ambulance brengt haar naar het lokale ziekenhuis.

Op initiatief van de regionale eerstelijnsorganisatie hebben huisartsen, ziekenhuizen, VVT-instellingen en gemeenten goede afspraken gemaakt over de zorg voor kwetsbare ouderen. Daardoor kan mevrouw Berendsen terecht in een revalidatiebed op 25 kilometer van het lokale ziekenhuis. Een zorgbemiddelaar belt de dochters van mevrouw Berendsen en vertelt dat de specialist ouderengeneeskunde op zaterdagmiddag bij hun moeder komt kijken.

De zorgbemiddelaar informeert ook de huisarts over de nieuwe situatie. De dochters van mevrouw Berendsen geven SEH, verzorgingshuis en de huisarts toestemming om de gegevens van hun moeder te delen. Zo zijn alle betrokkenen volledig op de hoogte en kan mevrouw Berendsen de juiste zorg krijgen.

AAN DE SLAG MET INTEGRALE ZORG VOOR OUDEREN THUIS

1 Regionaal beeld en visievorming

Geef de zorg en ondersteuning voor kwetsbare ouderen een duidelijke plek in het regiobeeld. Formuleer in aansluiting op de regionale visie en opgaven het ondersteuningsaanbod van de organisatie voor de zorg aan kwetsbare ouderen. Vermeld daarbij met welke samenwerkingspartners je optrekt om dit te realiseren. De onderwerpen kunnen variëren van acute opvang van ouderen en samenwerking met de specialist ouderengeneeskunde tot multidisciplinaire samenwerking (in de wijk), advance care planning en e-health.

2 Automatiserings- en informatiebeleid

Besteed in het digitaliseringsplan specifiek aandacht aan de gegevensuitwisseling rondom kwetsbare ouderen. Zoek naar concrete oplossingen en betrek regionale partners, zorgprofessionals en de oudere en mantelzorgers hierbij. Het verhaal van mevrouw Berendsen onderstreept dat het belangrijk is dat de huisarts op de hoogte is van haar voortschrijdende vergeetachtigheid. Het delen van gegevens moet daarom prioriteit hebben. Systemen voor telemonitoring kunnen behulpzaam zijn bij de ondersteuning van kwetsbare ouderen thuis. Als eerstelijns- of huisartsenorganisatie heb je hierin geen directe verantwoordelijkheid, maar je kunt wel meedenken met regionale partners en het gebruik van deze systemen stimuleren.

3 Gemandateerde samenwerkingsafspraken

Verbind de partijen in de regio en maak domeinoverstijgende samenwerkingsafspraken over de zorg aan (kwetsbare) ouderen. De [Handreiking kwetsbare ouderen thuis](#) is hiervoor het vertrekpunt. Dit maakt de samenwerking tussen de zorgverleners in de wijk en de regio makkelijker. Richt een zorgprogramma Ouderen in of maak afspraken die passen bij de samenwerking in de regio. Bijvoorbeeld over de beschikbaarheid en bereikbaarheid van specialisten ouderengeneeskunde of over de samenwerking tussen huisartsen en wijkverpleging. In het geval van mevrouw Berendsen is het belangrijk dat de wijkverpleging signaleert en deelt dat de vergeetachtigheid het zelfstandig wonen onmogelijk maakt. De betrokken zorgprofessionals maken hierover afspraken in een multidisciplinair overleg.

4 Arbeidsmarktproblematiek

Zet arbeidsmarktproblematiek regionaal op de agenda. Vanuit een brede samenwerking kun je creatieve oplossingen bedenken om personeel te interesseren, vast te houden en efficiënter in te zetten in de zorg. Bijvoorbeeld door functies te combineren of een zorgtrajectbegeleider in te zetten. Dat is ook prettig voor mevrouw Berendsen, want zij krijgt dan een beperkt aantal mensen over de vloer, die zij vertrouwt en (her)kent. Er zijn regio's waarin de functies van wijkverpleegkundige, POH en zorgtrajectbegeleider gecombineerd zijn tot één. Of waar de wijkverpleegkundige de verlengde arm is van de huisartsenpraktijk en toegang heeft tot het HIS. Wees creatief en zoek de oplossing die in de regio past.

5 Ontzorging & facilitering bedrijfsvoering

Ontzorg de huisartsen bij het implementeren en uitvoeren van zorg aan kwetsbare ouderen. Organiseer bijvoorbeeld scholing en intervisie voor de POH en de huisarts, ontwikkel een sociale kaart van de wijk, zorg dat er een ELV-coördinatiepunt komt en maak afspraken over de beschikbaarheid van bedden. Voor mevrouw Berendsen en haar dochters is het heel fijn dat de zorgbemiddelaar snel een ELV-bed regelt, waar mevrouw de juiste verzorging krijgt.

6 Ondersteuning bij vormgeving van het zorgaanbod

Definieer het zorgaanbod aan kwetsbare ouderen thuis aan de hand van de [Handreiking kwetsbare ouderen thuis](#). Dit betekent dat de regionale huisartsen- of eerstelijnsorganisatie faciliteert dat:

- › Zorgverleners die kwetsbaarheid bij ouderen signaleren weten welke vervolgstappen zij kunnen zetten.
- › De oudere en mantelzorgers goed betrokken kunnen worden.
- › Er ruimte is voor en afspraken zijn over het uitvoeren van een multidomein analyse.
- › Er tijd, geld en afspraken zijn over het multidisciplinair overleg (MDO).
- › Er afspraken zijn over de inzet van een casemanager.
- › Een individueel zorgplan is ingericht dat zorgverleners kunnen gebruiken.

RANDVOORWAARDEN

Voor een optimale invulling van de rol van de huisartsen- en eerstelijnsorganisatie in de integrale zorg voor kwetsbare ouderen thuis, geldt een aantal randvoorwaarden. In Een maakt zich hier op landelijk niveau hard voor:

- 1** De regionale organisatie moet beschikken over een solide, adequate en toekomstbestendige financiële basis voor het organiseren van integrale zorg voor kwetsbare ouderen. De financiering moet een structureel onderdeel zijn van het O&I-contract tussen organisatie en zorgverzekeraar.
- 2** Er moet een betaaltitel komen voor de financiering van multidisciplinaire samenwerking op het gebied van kwetsbare ouderen waaronder het organiseren van en (mogelijke) deelname aan een multidisciplinair overleg. Het gaat hierbij niet om de directe kosten van de zorg, maar om de indirecte kosten van samenwerking en afstemming (zie ook de [notitie](#) van Zorginstituut Nederland 2021).
- 3** De multidisciplinaire zorg voor deze kwetsbare groep moet ondersteund worden met adequate gegevensuitwisseling in alle fasen van de patiëntreis en voor alle betrokkenen (zorgverleners, patiënten, mantelzorg). Dit ontbreekt nu. Het realiseren hiervan vergt een forse ontwikkelinspanning, zowel ten aanzien van de uit te wisselen gegevens als ten aanzien van de benodigde juridische en technische randvoorwaarden.

WIL JE ZELF AAN DE SLAG MET OUDERENZORG OF WIL JE ADVIES?

Neem dan contact op met InEen via
info@ineen.nl of 085 130 2500.

Leden van InEen vinden meer informatie en
een discussiegroep in het kennisbankdossier
Kwetsbare ouderen op het ledenplatform LINK.

ineen
ORGANISEERT DE EERSTE LIJN